

Haninge kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn av Riksäpplet gymnasieskola i Haninge
kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Haninge kommun att senast den **12 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Haninge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Se till att alla lärare tar hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I detta ingår att:

- Läraren anpassar metoder och arbetssätt i undervisningen till de elever som har lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Läraren i undervisningen tar fasta på elevernas olika erfarenheter och tänkande.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Haninge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Haninge kommun en anmärkning.

Haninge kommun ska senast den **12 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Haninge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att skolan har fungerande och implementerade rutiner för arbetet med särskilt stöd.

Bedömning

Skolinspektionens sammanfattande bedömning är att det finns brister i skolans arbete med att ge alla elever den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det finns vidare brister i skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd och brister i tryggheten i elevernas skolmiljö.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i att se till att alla lärare tar hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Tillsynen visar att detta framförallt gäller de elever som läser på ekonomiprogrammet och på handel- och administrationsprogrammet. De elever som har lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ges inte alltid möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Enligt skollagen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Även läroplanen betonar att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och att lärarna har ett utpekat ansvar för att hänsyn tas till den enskilda individens förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande samt att organisera och genomföra arbetet så att eleverna upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.

I Skolinspektionens intervju med elever på ekonomiprogrammet samt på handel- och administrationsprogrammet framkommer att de ofta försöker fråga sina lärare vad de ska göra för att nå längre i sin kunskapsutveckling, men att flera av lärarna då svarar

att eleverna får ta reda på detta själva. Några elever på handel- och administrationsprogrammet uppger i sammanhanget att "cirka 80 procent av lärarna bryr sig inte om oss". Eleverna uppger dock att det finns några lärare som arbetar aktivt med att förklara för eleverna hur de ska göra för att nå längre, men att de flesta lärare inte gör det. Eleverna säger att "lärarna är schyssta, det som är dåligt är hur de lär ut". Några elever uppger även att de väljer att inte delta i undervisningen eftersom "en del lektioner får man mer ut av om man jobbar hemma än genom att komma till skolan".

De elever som går i årskurs 2 och 3 på ekonomiprogrammet uppger att de inte tycker att de får tillräckligt med utmaningar och att de nog egentligen skulle kunna nå mycket längre än vad de gör nu om de fick sådana. Några elever beskriver undervisningen som "repetrande". Eleverna beskriver även att "vi får ibland uppgifter där vi kan googla för att få fram svaren och sedan klistra in dem". En del elever uppger att de har valt att acceptera att det inte ställs högre krav på dem.

Av Skolinspektionens enkät som gjordes hösten 2016 framkommer att på påståendet "Jag får för lite utmanande arbetsuppgifter i skolan" svarade 24 procent att det stämmer ganska bra och 7 procent att det stämmer helt och hållet. Lärare som huvudsakligen undervisar på ekonomiprogrammet uppger att dessa enkätsvar kan bero på att skolan har fokuserat mycket på de elever som inte når målen och på antalet "F-varningar" samt att detta har tagit mycket energi från resten av undervisningen. Enligt några lärare kan de låga resultaten i Skolinspektionens enkät även bero på att "lärarna inte är synkade med varandra och helt enkelt gör olika samt att ett samarbete skulle ge mer".

Rektorn uppger i intervju att hon säkerställer att eleverna ges ledning och stimulans i undervisningen genom att samla in kursplaneringar och genom att göra lektionsbesök. När Skolinspektionen frågar rektorn hur skolan arbetar med de elever som vill nå längre i sin kunskapsutveckling uppger hon att de flesta lärare upplever det som en kvalitetsbrist att eleverna inte kommer i tid. Rektorn vet dock inte om de elever som vill nå längre i sin kunskapsutveckling ges den möjligheten.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Då Riksäpplet gymnasieskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Haninge kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i tryggheten i elevernas skolmiljö. Av tillsynen framkommer att det finns elever som upplever att de störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever i vissa av skolans utrymmen. Utredningen visar även att detta har pågått under en längre tid och att det finns elever som flera gånger under en vecka upplever skolmiljön som otrygg.

I skollagen anges att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av Skolinspektionens elevintervjuer framkommer att flera elever känner sig otrygga på ett av skolans våningsplan samt i den hiss som finns i skolbyggnaden. Några elever upplever detta flera gånger i veckan och en elev uppger att hen "blev sparkad i ryggen och att en tjej blev upptryckt i hissen". Några andra elever uppger att de känner sig obekväma i vissa av skolans utrymmen men att de är trygga i skolan i övrigt. Exempelvis kan dessa elever känna sig obekväma i hissen "om det är en ensam tjej tillsammans med fem killar". Eleverna uppger att de kan prata med rektorn eller med mentorn om den här typen av händelser uppstår, men att det tar lång tid innan några åtgärder sätts in för att motverka att något liknande händer i framtiden.

Vid intervju med lärare framkommer att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling genom de skolkonferenser som regelbundet hålls i skolan. Enligt lärarna tar de då upp frågan om hur de kan motverka kränkande behandling och hur de ska arbeta för att elever ska mötas mellan de olika programmen. Lärarna uppger dock att "elever som känner sig otrygga i vissa av skolans utrymmen har förekommit en längre tid".

Rektorn uppger i intervju att hon känner till att det förekommer att elever känner sig otrygga och störs eller hotas, och att hon direkt sätter in åtgärder för se till att studiemiljön präglas av trygghet. Enligt rektorn ska skolan arbeta mer med att eleverna på alla skolans program träffas oftare för att på så sätt motverka att liknande händelser uppstår i framtiden.

Ingen av personalen i elevhälsan känner vid tillsynstillfället till att det finns elever på skolan som upplever vissa av skolans utrymmen som otrygga. Personal i elevhälsan uppger i intervjun att de inte har efterfrågats i arbetet med att förbygga konflikter som kan uppstå i vissa av skolans utrymmen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Då Riksäpplet gymnasieskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Haninge kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Av utredningen framkommer att det vid Skolinspektionens tillsynstillfälle saknades rutiner på skolan för arbetet med särskilt stöd. Skolan har efter tillsynstillfället utarbetat sådana rutiner men rutinerna har ännu inte fullt ut implementerats i verksamheten.

I skollagen anges att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Vid tillsynstillfället uppger lärarna att arbetet med att upprätta åtgärdsprogram inte alls fungerar och att de rutiner som finns för arbetet med särskilt stöd fungerar dåligt. Ingen av de intervjuade lärarna känner till den beskrivning av de rutiner som finns för att utreda om en elev är i behov av särskilt stöd som rektorn uppgett för Skolinspektionen.

I Skolinspektionens intervjuer med personal i elevhälsan framkommer att de inte känner till vad skolan har för rutiner för arbetet med särskilt stöd. Ingen personal i elevhälsan kunde redogöra för skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd vid tillsynstillfället. Specialpedagogen uppgav dock att hen brukar prata med elever som är i behov av stöd för att bland annat hjälpa till att strukturera elevens studier.

Vid tillsynstillfället uppgav rektorn att skolan höll på att utarbeta en rutin för arbetet med särskilt stöd. Denna rutin skulle börja användas under läsåret 2017/18. Att detta sedan har skett bekräftas i en kompletterande intervju med rektorn i augusti 2017. Rektorn uppgav även att det ännu inte går att säga vad den nya rutinen har gett för effekter för eleverna då den nyligen har implementerats.

Motivering till anmärkning som ingripande

Riksäpplet gymnasieskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tillsynen visar att det finns brister i skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd. Eftersom skolan under pågående tillsyn har infört rutiner för arbetet med särskilt stöd, men ännu inte implementerat dessa fullt ut, bedöms bristen som mindre allvarlig och Haninge kommun tilldelas därför en anmärkning.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Haninge kommun uppfyller författningarnas krav inom arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten).

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Haninge kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Haninge kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för lärande och trygghet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Haninge kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Kajsa Öhman
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Riksäpplet gymnasieskola

Fakta om Riksäpplet gymnasieskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Haninge kommun under våren 2017. Riksäpplet gymnasieskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 10 maj 2017 och den 12 maj 2017.

Riksäpplet gymnasieskola är en kommunal gymnasieskola i Haninge kommun. På skolan erbjuds restaurang- och livsmedelsprogrammet, handel- och administrationsprogrammet, ekonomiprogrammet och introduktionsprogram. Rektorn för gymnasieskolan är även rektor för kommunens gymnasiesärskola, som ligger i samma lokaler som gymnasieskolan. Läsåret 2016/17 gick enligt Skolverkets statistik totalt 506 elever på skolan varav 242 elever på ett introduktionsprogram.

Måluppfyllelse

Ekonomiprogrammet

Enligt Skolverkets statistikdatabas (SIRIS) fick 82,6 procent av eleverna en gymnasieexamen läsåret 2015/16. Motsvarande siffra för riket var 90,3 procent. Genomsnittlig betygspoäng för avgångselever som blivit betygssatta i minst 2 500 poäng var 13,6 vilket kan jämföras med riket där motsvarande siffra var 14,5, läsåret 2015/16. Andelen elever som tagit gymnasieexamen inom tre år, med startår 2013/14 var 60,7 procent. Motsvarande siffra för riket var 78 procent.

Handels- och administrationsprogrammet

Enligt Skolverkets statistikdatabas (SIRIS) fick 86,4 procent av eleverna en gymnasieexamen läsåret 2015/16. Motsvarande siffra för riket var 82,5 procent. Genomsnittlig betygspoäng för avgångselever som blivit betygssatta i minst 2 500 poäng var 13,5 vilket kan jämföras med riket där motsvarande siffra var 12,7, läsåret 2015/16. Andelen elever som tagit gymnasieexamen inom tre år, med startår 2013/14 var 62,5 procent. Motsvarande siffra för riket var 67,2 procent.

För restaurang- och livsmedelsprogrammet saknas uppgifter för kunskapsresultaten i SIRIS då underlaget utgörs av för få elever.